

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Туляков Вячеслав Олексійович ЖЕРТВИ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЯК СУБ'ЄКТИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	349
Мирошніченко Наталія Анатоліївна СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНІ НАСЛІДКИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЇХ ВПЛИВ НА КВАЛІФІКАЦІЮ	353
Коломієць Юлія Юріївна НАУКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА НА ПОРОЗІ НОВОЇ УКРАЇНИ	356
Полянський Євген Юрійович ЩОДО ПОКРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ	358
Абакіна-Пілявська Людмила Миколаївна ДО ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	360
Агапова Каріна Вікторівна ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ МОЛОДІЖНИМИ УГРУПОВАННЯМИ В УКРАЇНІ	362
Берш Анастасія Яковлівна КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ	364
Бойченко Віталій Петрович ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ НА ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ	365
Горбачова Ірина Михайлівна ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬНИЦЬКЕ ЗНИКНЕННЯ ЗА КК УКРАЇНИ	367
Гуменюк Віталій Васильович ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВІДСТРОЧЕННЯ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ, ПРИМИРЕННЯ ЗЛОЧИНЦЯ ТА ПОТЕРПІЛОГО, ДІЯЛЬНОГО КАЯТТЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ НІМЕЧЧИНИ	370
Іванова (Кедик) Вероніка Петрівна МЕДИЧНИЙ ПРАЦІВНИК ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	372
Колодін Денис Олексійович ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОСЯГАННЯ НА ВИБОРЧУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ	375
Тавлуй Олена Вікторівна ВЧИНЕННЯ КРАДІЖКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	376
Тимофєєва Лілія Юріївна НЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСЛУЖЕНОГО ПОМ'ЯКШЕННЯ ЯК ПРОЯВ НЕПРОПОРЦІЙНОСТІ У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	378
Хильченко Анастасія Сергіївна ПРИНЦИП ПРОПОРЦІЙНОСТІ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	380
Хімченко Світлана Анатоліївна ЗАХИСТ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ	383
Чугуніков Ігор Іванович КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ: НЕОБХІДНІСТЬ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ	385
Камінський Петро Валерійович ПРОБАЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ	389
Павлова Олександра Сергіївна ДО ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ І ПРАЦІВНИКІВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	391
Кулик Анастасія Валеріївна ОКРЕМІ НАПРЯМКИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРОТИПРАВНИМ ПОСЯГАННЯМ ...	394
Малишева Марина Валеріївна НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ДОСЛІД» ТА «ЕКСПЕРИМЕНТ» ЯК ПРИЧИНА ПРОБЛЕМ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ НЕЗАКОННОГО ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДІВ НАД ЛЮДИНОЮ	396
Мустафаєва Анна Іванівна КІБЕРБЕЗПЕКА ОСОБИ, СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ	399
Нековаль Єгор Ігорович ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ВИБОРЧИХ ПРАВ ГРОМАДЯН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ФРН.	400
Поліщук Яна Романівна ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	403

ня кримінально-правової охорони честі та гідності військовослужбовця як самостійного об'єкту такої охорони.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII (ред. від 23.06.2018 р.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
3. Левицький М. О. Право військовослужбовців на честь та гідність. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2019. № 42, т. 1. С. 82–86.
4. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/551-14>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції : Закон України від 03.03.2022 р. № 2110-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#Text>

Ключові слова: кримінальна відповідальність, військовослужбовець, честь та гідність, кримінальна охорона честі та гідності військовослужбовця, Збройні Сили України.

Keywords: criminal liability, serviceman, honor and dignity, criminal protection of honor and dignity of a serviceman, the Armed Forces of Ukraine.

Агапова Каріна Вікторівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права, доктор філософії в галузі «Право»*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ МОЛОДІЖНИМИ УГРУПОВАННЯМИ В УКРАЇНІ

Проблема молодіжної злочинності стає особливо актуальною в умовах воєнного стану та сучасного глобалізованого суспільства, де спостерігається зростання розбіжностей між різними соціальними групами та збільшення потоків мігрантів із різних культур. У великих містах формуються зони соціальної дезінтеграції, які стають осередком молодіжної кримінальної активності. Соціальне відчуження, індивідуалізація та розпад соціальних зв'язків в суспільстві значно впливають на поширення кримінальних тенденцій серед молоді.

Неформальні молодіжні групи, які спрямовані на протиправні дії, починають зазвичай хуліганських дій, а з часом часто переходять до насильницьких агресивних діянь. Такі групи включають не менше п'яти осіб віком від 14 до 35 років зі спільними інтересами та субкультурою, і вони часто вчиняють кримінальні правопорушення насильницького характеру. Насильницькі кримінальні правопорушення, вчинені такими угрупованнями, завжди є більш небезпечними за інші види кримінальної діяльності через їхню тяжкість та спосіб вчинення, який відображає агресивність та безжальність.

В свою чергу, “під кримінальною агресією”, слід розуміти цілеспрямовану, деструктивну поведінку, яка виражається в певних діяннях, які мотивовані ворожістю та ненавистю до людей, суспільства і завдають шкоду життю, здоров'ю, честі та гідності, правам людини, викликають в неї психічний дискомфорт (тривогу, страх та інші), за що передбачена кримінальна відповідальність. Її основними ознаками є: відносна масовість та якісна відокремленість від інших видів злочинності за критеріями особливої жорстокості, брутальності, цинізму та кін-

цевої мети – завдання особливих страждань потерпілому. Кримінальна агресія є насамперед протиправним діянням – активною формою поведінки особи, що має відповідне психічне відношення до вчинюваної дії (агресивна поведінка), якісним показником якої є суспільна небезпека» [1].

Під особою, яка вчиняє кримінальні правопорушення в складі молодіжних угруповань, розуміється сукупність її соціально-демографічних, морально-психологічних, соціально-рольових та кримінально-правових характеристик та властивостей, що виявляються у злочинній поведінці, яка зумовлена негативними ідеологічними поглядами та агресивністю до осіб, які її оточують.

Важливо підкреслити, що “проблема запобігання злочинності молодіжних угруповань повинна вирішуватися в межах боротьби зі злочинністю, а система загальносоціальних заходів запобігання та повинна охоплювати: 1) негайне розроблення та прийняття стратегії розвитку кримінальної та кримінологічної політики, що включає в себе заходи як кримінально-правового впливу, так і державного регулювання, спрямовані на недопущення або своєчасне усунення можливих негативних явищ, здатних викликати кримінальне загострення, в тому числі посягання на застосування насильства дітьми; 2) на основі Стратегії боротьби з організованою злочинністю подальший розвиток форм і методів програмно-цільового підходу на основі удосконалення відповідних процесів, аби суттєво розширити арсенал правоохоронної діяльності; 3) прийняття Державної комплексної програми боротьби зі злочинністю молоді, яка сприятиме розробці регіональних планів запобігання кримінальній протиправності; 4) прийняття Комплексного цільового плану запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються молодіжними угрупованнями за областями України” [1].

В той же час, “основними напрямками індивідуально-профілактичного запобігання кримінальним правопорушенням таких груп є: бесіди, профілактичні рейди, робота з дітьми; виявлення та ізоляція лідерів; винесення офіційних попереджень особам, які вчиняють порушення публічного порядку; виявлення та оперативна розробка найбільш криміногенних мікрорайонів, пунктів збирання підлітків та молоді, місць зберігання зброї й предметів правопорушень; виявлення осіб, які мають відхилення, згубні залежності (алкогольну, наркотичну, токсичну), а також відчувають стійку ворожість до конкретних соціальних груп населення” [1].

Підсумовуючи можна зробити висновок, що Україна стикається зі складною проблемою молодіжної злочинності, особливо в умовах воєнного стану. Неформальні молодіжні групи, спрямовані на протиправні дії, стають основним джерелом насильницької кримінальної активності. Для запобігання цьому явищу необхідно розробляти імовірні стратегії та програми, включаючи індивідуально-профілактичні заходи та широкомасштабні плани боротьби зі злочинністю серед молоді. Основною метою є не лише припинення кримінальних правопорушень, але й зміна соціального середовища та умов, що сприяють зростанню молодіжної кримінальності. Також важливою складовою боротьби з молодіжною злочинністю є залучення молоді до позитивних соціальних і культурних ініціатив, які сприяють їхньому розвитку і відчуттю приналежності до суспільства. Крім того, важливо підтримувати розвиток освіти та виховання, що сприяють формуванню в молоді цінностей та навичок, необхідних для конструктивного співжиття в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Агапова К. В. Запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються молодіжними угрупованнями в Україні : дис д-ра філософії : 081. Одеса, 2022. 232 с.

Ключові слова: молодь, молодіжне угруповання, кримінальне правопорушення, агресія, насильство, кримінологічна характеристика, причини, умови, особа злочинця, запобігання, Національна поліція України.

Keywords: , youth, youth group, criminal offense, aggression, violence, criminological characteristics, causes, conditions, identity of the criminal, prevention, National Police of Ukraine.